ECHOES *of* ART DECO

NL

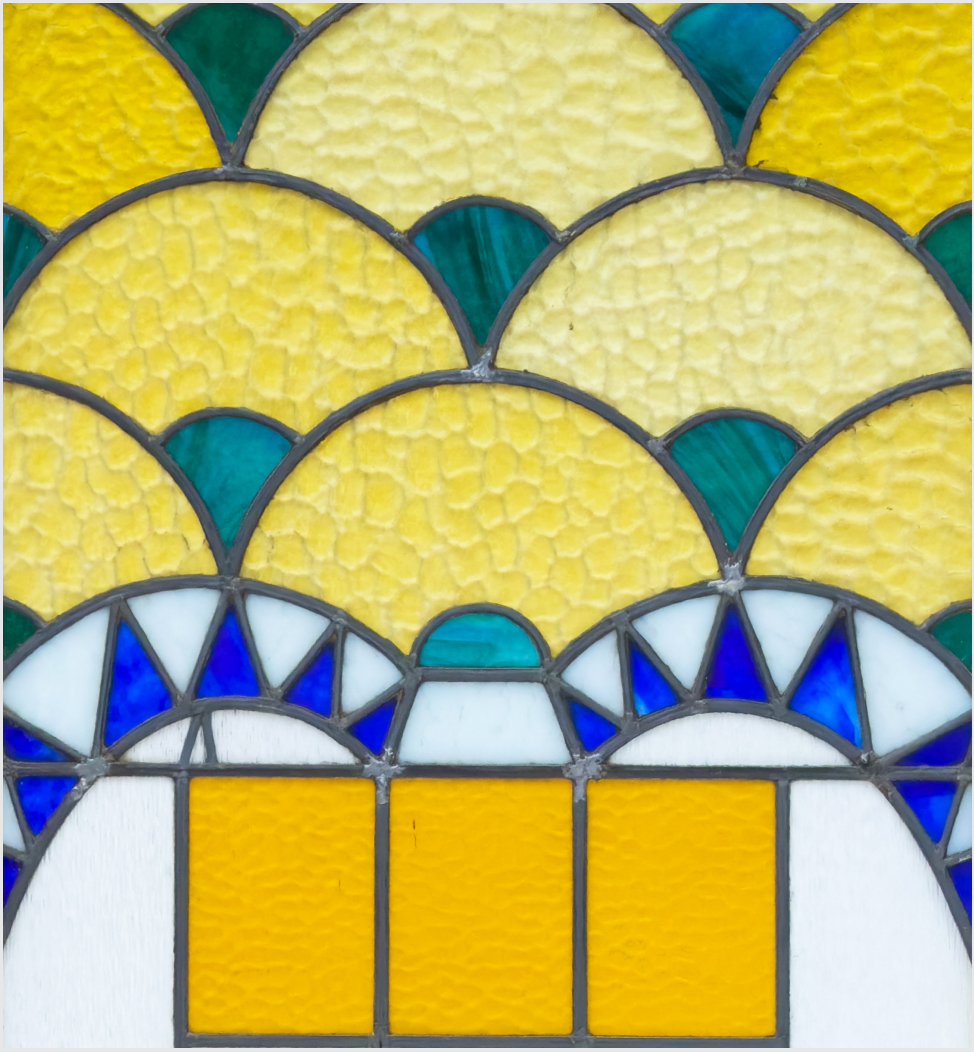

ECHOES OF ART DECO

Ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van de art deco in 2025 presenteert de Boghossianstichting een thematische tentoonstelling over deze belangrijke stroming in Brussel. De art deco, ontstaan uit de *Exposition internationale des arts décoratifs et industriels modernes* in Parijs in 1925, kwam in een stroomversnelling in België met de oprichting van het Hoger Instituut voor Sierkunsten Ter Kameren in 1927. De tentoonstelling neemt de bezoekers mee op verkenning doorheen de iconische architectuur van de Villa Empain. Tevens belicht *Echoes of Art Deco* de verschillende facetten van deze nieuwe stijl, die toonaangevend was in de 20e eeuw. De expositie is een tijdreis, een denkbeeldige herwaardering. Het laat de bezoekers kennis maken met een tijdperk, zijn cultuur en esthetiek, maar ook een hele levensstijl.

DE VILLA EMPAIN: EEN MEESTERWERK VAN DE ART DECO

Na de Eerste Wereldoorlog verlangt een hele generatie naar vernieuwing: dit zijn de 'roaring twenties'. De economische en industriële heropbouw gaat gepaard met belangrijke technische en wetenschappelijke innovaties. Film, radio en auto worden democratisch in een samenleving die het 'moderne leven' omarmt, gekenmerkt door de invoering van betaalde vakanties en een echte vrijetijdscultuur, met bioscopen, hotels en restaurants. Het is in deze context dat we de architect **Michel Polak** (1885-1948) moeten plaatsen. Hij is de ontwerper van iconische gebouwen in Brussel, zoals het Résidence Palace en de Villa Empain. Het oeuvre van Polak is representatief voor deze periode en onderscheidt zich door zijn weelderigheid en luxe. De Villa Empain, gebouwd begin jaren dertig, is eclectisch doordat ze invloeden uit verschillende stijlen in zich verenigt. Er is ook een uitgesproken voorkeur voor geometrische lijnen. Kostbare materialen en gevarieerde kleuren vermengen zich met de vormtaal van de avant-gardes. De ornamenten zijn te danken aan sommige van de grootste ambachtslieden van die tijd. Zo is het glazen dak van **Max Ingrand** en het siersmeedwerk van **Edgar Brandt** en **Alfred François**.

DE KUNST VAN HET GLAS IN LOOD

Oorspronkelijk verschenen glas-in-loodramen in religieuze gebouwen in de westerse Middeleeuwen. Een groot aantal werd vernietigd tijdens de periode van de Franse Revolutie, maar in de 19e eeuw kwam het tot een comeback dankzij de romantische staaltjes van **Viollet-le-Duc**. Aan het begin van de 20e eeuw groeiden glas-in-loodramen uit tot pronkstukken van de sierkunst door de opkomst van de art nouveau. Ze vonden hun weg van de kerken naar de interieurs van de bourgeoisie, warenhuizen en industriële kantoren. Het werden massaproducten. Tijdens de art-decoperiode vernieuwt de esthetiek van glas-in-loodramen zich onder invloed van het kubisme, het constructivisme en het futurisme. Het nieuwe vormenrepertoire omvat abstracte, symmetrische en gestileerde geometrische composities. In Brussel leverden honderden ateliers, zoals die van **Crickx** en **Colpaert**, aan zowel publieke als private opdrachtgevers. In de jaren 50 en 60 werd de art-decostijl minder populair en werden veel glas-in-loodramen vernietigd. Er blijft nu nog slechts 20% van over. Een erfgoed van onschatbare waarde, maar bedreigd.

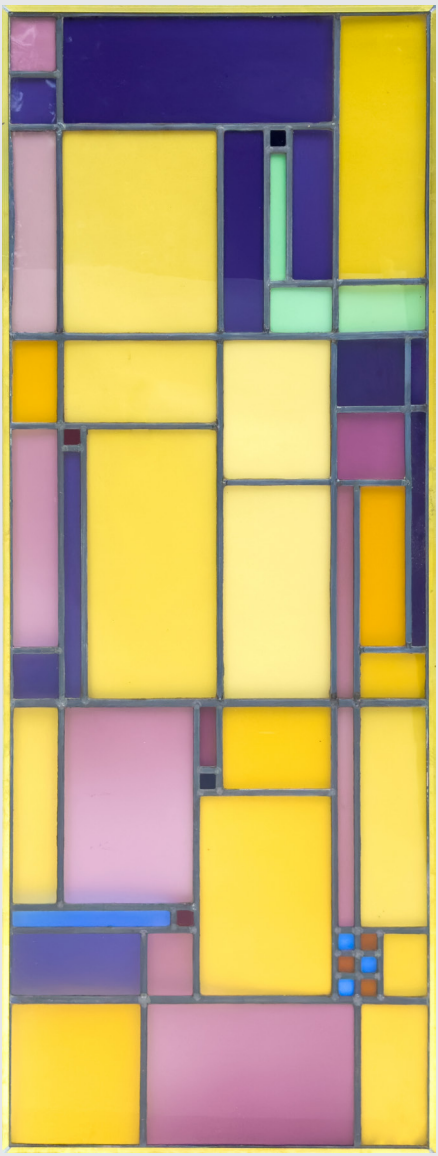

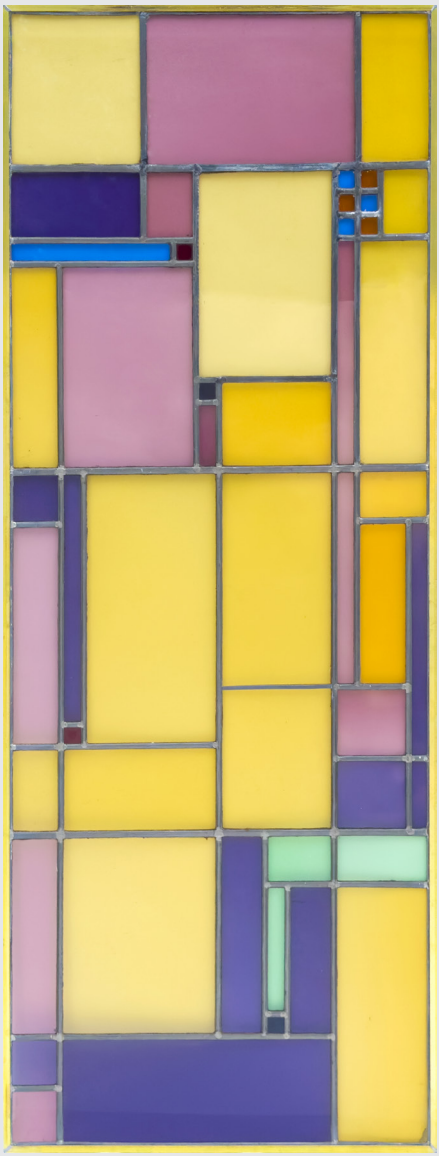

1915

Eind jaren 1910 kenmerkt de Amsterdamse school zich door haar voorliefde voor symmetrie en geometrie. Glas-in-loodramen zag je toen overal in huizen en winkels.

1920

De glasschilderkunst verdwijnt geleidelijk aan vanaf het einde van de 19e eeuw met de introductie van Amerikaans glas, ook wel Tiffany-glas genoemd. Rond 1920 worden uitbeeldingen van fauna en flora veelal vervangen door gestileerde ornamenten.

1925

Midden jaren 20 ontstaat een hybride stijl waarin je de invloed van Egyptische motieven ziet, aansluitend op de ontdekking van het graf van Toetanchamon.

1930

In de jaren 30 vertonen sommige glas-in-loodramen de invloed van de Nederlandse beweging 'De Stijl', met name het werk van **Piet Mondriaan**.

1935

Rond 1935 keert de curve terug in de composities en breidt het kleurenpalet zich uit – een voorafspiegeling van de komende stijlontwikkelingen.

‘L’ART DE VIVRE’ IN DE JAREN DERTIG

De verzamelde werken in de laatste zaal eren de bevrijding van het vrouwelijk lichaam en het muzikale universum, die allebei een centrale plaats krijgen in het interbellum. Onder de werken bevindt zich het schilderij *De Muziek* van de Antwerpse **Marthe Donas**, de eerste vrouwelijke vertegenwoordiger van de abstracte schilderkunst in België, evenals een werk van **Victor Servranckx**, een pionier van de Belgische abstracte kunst. Volkse taferelen, zoals *Le batelier*, zijn een geliefd thema van **Anto Carte**, die in 1928 de groep Nervia oprichtte, een groep kunstenaars uit Henegouwen. Tot slot wordt dit geheel aangevuld met een reeks affiches en archiefstukken van de illustrator **Hub Dup**, een van de beste affischeontwerpers van die tijd.

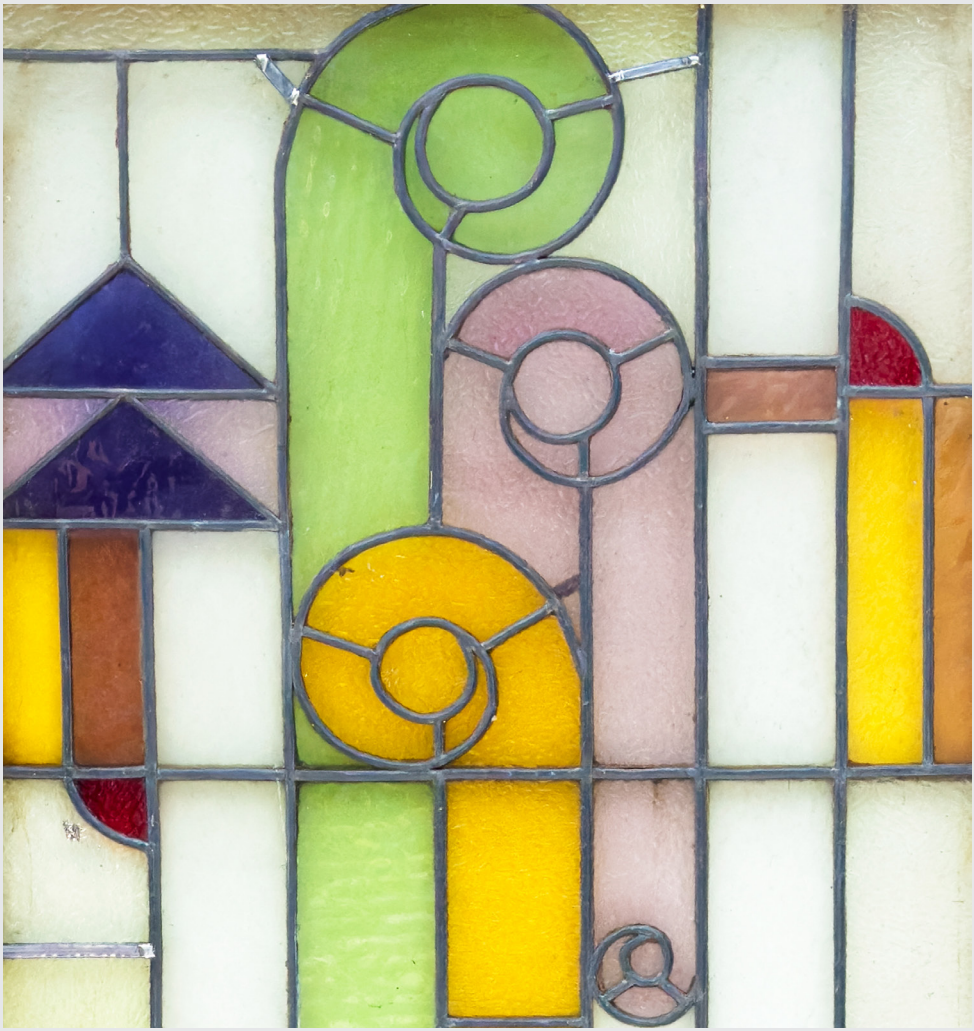

BOGHOSSIAN
FOUNDATION

MASUREEL
CREATIVITY WITH PASSION

CREUTZ & PARTNERS
THE ART OF ASSET MANAGEMENT

Anglo Belge
YOU TRUST · WE CARE

DOROTHEUM
SINCE 1707

IMMOBILIÈRE
LE LION

urban.brussels

Duvel

HOTEL AMIGO
BRUSSELS

La 1ère

MUSIQ3